

Ο ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

www.smy.gr

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΣΧΟΛΗΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Φύλλο 43, Ιούνιος - Αύγουστος 2011

ΤΕΛΕΤΗ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ ΜΟΝΙΜΩΝ ΛΟΧΙΩΝ ΤΑΞΗΣ 2011

Θερινή εκπαίδευση σπουδαστών στο Λιτόχωρο, σελίδα 6

Εκπαιδευτικό ταξίδι της ΙΙΑς τάξης στην περιοχή ευθύνης Δ' Σώματος Στρατού, σελίδα 8

Η Μοναστική κοινότητα των Μετεώρων, σελίδα 11

Περιβάλλον και κλιματικές αλλαγές, σελίδα 15

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ Κος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΑΠΕΝΕΙΜΕ ΤΑ ΠΤΥΧΙΑ ΣΤΟΥΣ ΜΟΝΙΜΟΥΣ ΛΟΧΙΕΣ ΤΑΞΗΣ 2011 ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΟΡΚΩΜΟΣΙΑΣ

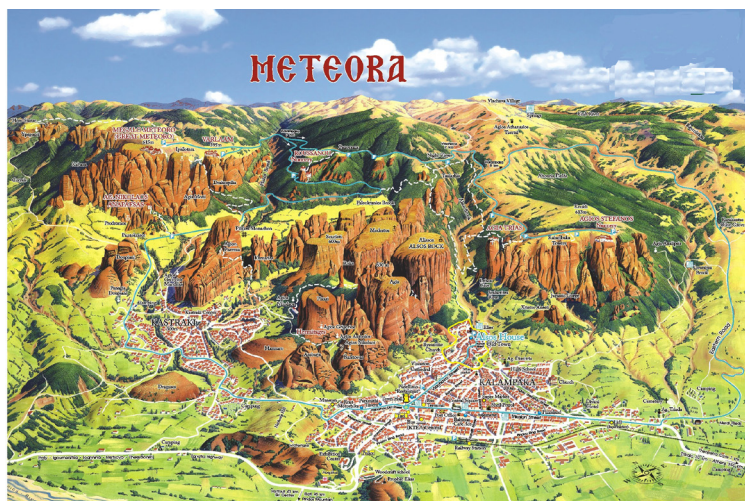
Παρουσία του Υφυπουργού Εθνικής Άμυνας κ. Κωνσταντίνου Σπηλιόπουλου πραγματοποιήθηκε με απόλυτη επιτυχία την Παρασκευή 15 Ιουλίου 2011, στην έδρα της Σχολής Μονίμων Υπαξιωματικών στο στρατόπεδο «ΚΑΒΡΑΚΟΥ» η τελετή ορκωμοσίας των Μονίμων Λοχιών Τάξης 2011.

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Η Μοναστική κοινωνία των Μετεώρων

ΚΕΙΜΕΝΟ: Υπλγος (ΣΓ) Παπαχρήστος Αθανάσιος

Τα Μετέωρα, η «Θηβαΐδα των Σταγών», αποτελούν μετά το Άγιον Όρος, το σημαντικότερο συμπαγές μοναστικό συγκρότημα του ελλαδικού χώρου.

Ως αρχή της μοναχοπολιτείας των Μετεώρων μπορούμε να τοποθετήσουμε τον 11ο αιώνα, όπου και συστάθηκε ένα υποτυπώδες Κοινόν, δηλαδή μια ασκητική πολιτεία από ελεύθερους ασκητές, στα τέλη του 11ου και αρχές του 12ου αιώνα, η Σκήτη της Δούπιανης ή των Σταγών, με κέντρο λατρείας το Ναό της Θεοτόκου. Ο επικεφαλής της Σκήτης της Δούπιανης έφερε μόνο αυτός τον τίτλο του πρώτου και καθηγούμενου της. Η Παναγία της Δούπιανης, αναπαλαιωμένη και συντηρημένη από τη Μονή του Μεγάλου Μετεώρου, αποτελεί σήμερα μετόχι της.

Κατά τα μέσα του 14ου αιώνα δεσπόζει με τη μεγάλη δράση και ακτινοβολία της η επιβλητική μορφή του «πρώτου» και καθηγούμενου της Σκήτης των Σταγών ιερομονάχου Νείλου. Ο Νείλος είναι ο ιδρυτής και κτίτορας της Ιεράς Μονής Υπαπαντής (αρχικά Αναλήψεως του Κυρίου) με πολύ σημαντικές τοιχογραφίες.

Την ίδια χρονική περίοδο, εμφανίζεται ο όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης, ο οποίος το 1340-1350 ιδρύει τη Μονή Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, (έδωσε στον μεγάλο βράχο «Πλατύ Λίθο» το όνομα Μετέωρο και από τότε όλοι οι βράχοι φέρουν αυτό το όνομα) οργανώνει κοινοβιακά τη μοναχική πολιτεία των Μετεώρων και θέτει κανόνες.

Περισσότερα από είκοσι μοναστήρια, σκαρφαλω-

μένα στους θεόκτιστους βράχους τους, συγκροτούσαν την άγια λιθούπολη των Σταγών. Με το πέρασμα των χρόνων και κάτω από διάφορες δυσκολίες των καιρών, όπως διάφοροι κατακτητές της περιοχής, επιδρομές ληστών και άλλοι παράγοντες, οδήγησαν πολλές από τις ακμάζουσες Ιερές Μονές στην εγκατάλειψη και καταστροφή (περίοδος παρακμής μετά τον 17ο αιώνα).

Από το 1920 αρχίζει πάλι μια άνθηση, γιατί κατασκευάστηκαν στους βράχους λαξευτές σκάλες και γέφυρες. Το 1948 έγινε η κατασκευή ασφαλτοστρωμένου δρόμου και καταργήθηκε το άβατο για τις γυναίκες. Σήμερα έξι μοναστήρια συνεχίζουν αδιάκοπα και αταλάντευτα για 600 και περισσότερα χρόνια, γνήσια και αυστηρή την παράδοση και μαρτυρία του ορθόδοξου μοναχισμού.

Η Μονή του Μεγάλου Μετεώρου ή Μεταμορφώσεως

Ιδρύθηκε περί το έτος 1340 από τον όσιο Αθανάσιο τον Μετεωρίτη, ο οποίος υπήρξε ο πρώτος κτίτοράς της και οργανωτής συστηματικού μοναστικού κοινοβίου. Γι' αυτό η ίδρυση του μοναστηριού αυτού θεωρείται αφετηρία του οργανωμένου μετεωρίτικου μοναχισμού. Εκεί ο όσιος Αθανάσιος οικοδόμησε το ναό της Παναγίας της Μετεωρίτισσας Πέτρας, ενώ λίγο αργότερα έκτισε άλλο ναό προς τιμή του Μεταμορφωθέντος Σωτήρος Χριστού.

Στα 1544-45 ανεγέρθηκε ο μεγαλόπρεπος κυρίως ναός και η λιτή (εσωνάρθηκας) του σημερινού επιβλητικού καθολικού της Μονής.

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ο ναός που ακολουθεί το γνωστό αρχιτεκτονικό αθωνικό τύπο, αγιογραφήθηκε το 1552, επί ηγούμενου Συμεών, από τα Ιωάννινα.

Στην Ιερά Μονή του Μεγάλου Μετεώρου υπάρχει πλούσια και αξιόλογη συλλογή χειρογράφων, εικόνων και ιερών κειμηλίων. Τα σημαντικότερα κτίσματα είναι η εστία (μαγειρείο), το γηροκομείο, η τράπεζα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και το Ιστορικό - Λαογραφικό Μουσείο της Μονής, με μοναδικά και πλούσια εκθέματα της ιστορίας του Ελληνισμού.

Η Μονή Βαρλαάμ

Βρίσκεται απέναντι από το Μεγάλο Μετέωρο. Ιδρύθηκε στα μέσα του 14ου αιώνα από τον Μετεωρίτη ασκητή Βαρλαάμ, στον οποίο οφείλει και τη σημερινή ονομασία της.

Το μεγαλόπρεπο καθολικό, αγιορείτικου τύπου είναι αφιερωμένο στη μνήμη των Αγίων Πάντων και

το έκτισαν το 1541-42 οι Γιαννιώτες αδελφοί ιερομόναχοι Θεοφάνης και Νεκτάριος. Ο κυρίως ναός τοιχογραφήθηκε το 1548 από τον Θηβαίο ζωγράφο Φράγκο Κατελάνο και ο νάρθηκας τοιχογραφήθηκε το 1566 από τους αδελφούς Θηβαίους ζωγράφους Γεώργιο και Φράγκο Κονταρή. Το παρεκκλήσι των Τριών Ιεραρχών μονόκλιτο δρομικό ναΐδριο, κτίστηκε το 1627 και τοιχογραφήθηκε το 1637 από τον Καλαμπακιώτη Ιερέα Ιωάννη.

Αξιόλογα κτίσματα της Μονής, με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό ενδιαφέρον είναι η παλαιά Τράπεζα (σήμερα Μουσείο) η Εστία ή μαγειρείο από το κομψότερα και ωραιότερα κτίσματα του είδους του και το νοσοκομείο. Το μουσείο - σκευοφυλάκιο της Μονής Βαρλαάμ διαθέτει πλούσια συλλογή κειμηλίων, χειρογράφων, φορητών εικόνων, έργων αργυροχοΐας, χρυσοκέντητων κ.α.

Η Μονή του Αγίου Στεφάνου

Λειτουργεί από το 1961 ως γυναικείο μοναστήρι με πολυμελή και δραστήρια αδελφότητα. Κτίτορες είναι ο όσιος Αντώνιος (αρχές 15ου αιώνα) και ο όσιος Φιλόθεος, (μέσα του 16ου αιώνα) ο οποίος ξανάχτισε τον ναό του Αγίου Στεφάνου. Περίπου στον 16ο αιώνα τοποθετούνται και οι πρώτες τοιχογραφίες του ναού.

Κατόπιν το 1798, επί επισκόπου Σταγών Παΐσιου από τον Κλεινοβό Καλαμπάκας και ηγουμένου Αμβροσίου, κτίστηκε το σημερινό καθολικό στην μνήμη του Αγίου Χαραλάμπους, του οποίου η κάρα φυλάσσεται εκεί ως το πιο ιερό και θαυματουργό κειμήλιο. Το νέο καθολικό της Μονής απομιμείται τον γνωστό αγιορείτικο αρχιτεκτονικό τύπο και έχει τοιχογραφηθεί με λαμπρές αγιογραφίες, κρητικής τεχνοτροπίας, από τον αγιογράφο Βλάση Τσοτσώνη.

Στην παλαιά τράπεζα της Μονής που έχει διαμορ-

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

φωθεί σε μουσείο, υπάρχει αξιόλογη και πλούσια συλλογή χειρογράφων, εικόνων, εκκλησιαστικών κειμηλίων και ιερών σκευών.

Η Μονή της Αγίας Τριάδος

Σκαρφαλωμένη κυριολεκτικά στην κορυφή του μεγαλόπρεπου και απότομου βράχου της. Κατά την παράδοση, η μονή πρωτοκτίστηκε το 1438 από τον μοναχό Δομέτιο. Από έγγραφο του ηγεμόνα Συμεών Ούρεση-Παλαιολόγου, ωστόσο προκύπτει ότι η Αγία Τριάδα ήταν ήδη το 1362 οργανωμένο μοναστήρι.

Ο σημερινός κυρίως ναός ανεγέρθηκε περί το 1476, ένας μικρός σταυροειδής δικιόνιος ναός με πολυγωνικό κεντρικό τρούλο στη στέγη του και είναι το πιο ενδιαφέρον από τα κτίσματα της Μονής. Η σημερινή τοιχογράφηση του ναού (1741), έργο των αδελφών ζωγράφων Αντωνίου ιερέα και Νικολάου, αν και νεώτερη, συνεχίζει με επιτυχία την παράδοση της καλής μεταβυζαντινής ζωγραφικής. Το παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου μικρός κυκλικός ναός με θόλο, λαξευμένος στο βράχο, κατάγραφος με αξιόλογες τοιχογραφίες του 1862. Το κτιριακό συγκρότημα της Μονής συμπληρώνεται από την τράπεζα, τα κελιά, αίθουσες υποδοχής, δεξαμενές και άλλους βοηθητικούς χώρους.

Η Μονή Ρουσάνου

Βρίσκεται ανάμεσα στις Ιερές Μονές Αγίου Νικολάου Αναπαυσά και Βαρλαάμ. Είναι κτισμένη πάνω σε εντυπωσιακό κατακόρυφο βράχο και το κτιριακό της συγκρότημα καλύπτει ολόκληρο το πλάτωμα της κορυφής του βράχου.

Λειτουργεί ως γυναικείο μοναστήρι και οφείλει πιθανότατα την επωνυμία της στον πρώτο οικιστή του βράχου ή στον κτίτορα του παλαιού ναού (14ο -15ο

αίωνα). Την σημερινή μορφή την πήρε στις αρχές του 16ου αιώνα από τους αδελφούς ιερομόναχους Ιωάσαφ και Μάξιμο από τα Γιάννενα, οι οποίοι οργάνωσαν το κοινόβιο και ουσιαστικά αποτελούν τους πρώτους αναγνωρίσιμους κτίτορες της Μονής.

Η Μονή αποτελείται από ένα τριώροφο συγκρότημα, με το Καθολικό και κελιά στο ισόγειο, τα δωμάτια υποδοχής, το αρχονταρίκι και άλλα κελιά με βοηθητικούς χώρους στους ορόφους. Ο ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος, κτίστηκε από τα θεμέλια του στη σημερινή του μορφή περί το 1530 και είναι αγιορείτικου τύπου. Η αγιογράφηση του (1560) είναι από τα σημαντικότερα και λαμπρότερα τοιχογραφικά σύνολα της μεταβυζαντινής εποχής. Στα μέσα του 16ου αι. πρέπει να λειτούργησε στην Μονή βιβλιογραφικό εργαστήριο.

Αν και ο ναός της Μονής είναι αφιερωμένος στην Μεταμόρφωση του Σωτήρος, με ιδιαίτερη μεγαλοπρέπεια και ευλάβεια τιμάται και πανηγυρίζεται η μνήμη της Αγίας Βαρβάρας, της οποίας υπάρχει μικρό παρεκκλήσιο.

Η Μονή του Αγίου Νικολάου Αναπαυσά

Βρίσκεται πολύ κοντά στο χωριό Καστράκι. Είναι το πρώτο Μοναστήρι που συναντά ο επισκέπτης ανεβαίνοντας στα Μετέωρα. Η επωνυμία της Ιεράς Μονής, πιθανότατα ανάγεται σε κάποιον παλιό κτίτορά της το 14ο αιώνα μαζί με τις απαρχές της μοναστικής ζωής πάνω στο βράχο αυτό.

Το Μοναστήρι ανακαινίστηκε ριζικά την πρώτη δεκαετία του 16ου αιώνα και ανεγέρθηκε από τα θεμέλιά του το σημερινό Καθολικό (Ναός του Αγίου Νικολάου) από τα Μητροπολίτη Λαρίσης Άγιο Διονύσιο τον Ελεήμονα καθώς και από τον Έξαρχο Σταγών Ιερομόναχο Νικάνορα. Το καθολικό της Μονής βρίσκεται στον δεύτερο όροφο. Στον πρώτο όροφο βρίσκεται η κρύπτη και το παρεκκλήσιο του Αγίου Αντωνίου, στους τοίχους του οποίου διατηρούνται υπολείμματα παλαιών τοιχογραφιών (14ου αιώ-

ΙΣΤΟΡΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΣΗ - ΘΡΗΣΚΕΙΑ

να) και στον τελευταίο όροφο βρίσκονται η παλαιά Τράπεζα (με τοιχογραφίες), που σήμερα χρησιμεύει ως επίσημος χώρος υποδοχής, το οστεοφυλάκιο και το παρεκκλήσιο του Αγίου Ιωάννου Προδρόμου.

Στη δεκαετία του 1960, η Ιερά Μονή του Αγίου Νικολάου ανακαινίστηκε και αναστηλώθηκε από την αρμόδια Αρχαιολογική Υπηρεσία της περιοχής.

Από το 1995 η Πολιτεία με Νόμο αναγνώρισε επίσημα την ιερότητα του χώρου, που εξασφαλίζει το αναλλοίωτο και απαραβίαστο του Θεόκτιστου και μοναδικού στο κόσμο μετεωρίτικου τοπίου.

Η ΟΥΝΕΣΚΟ έχει χαρακτηρίσει τα Άγια Μετέωρα «ως διατηρητέον μνημείον της Ανθρωπότητας». Έτσι τα μοναστήρια των Μετεώρων συγκαταλέγονται στα Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, γιατί αποτελούν ένα μοναδικό αρμονικό συνταίριασμα βυζαντινής αρχιτεκτονικής και φυσικής ομορφιάς. Επίσης γιατί είναι ένας ανεκτίμητος καλλιτεχνικός και κειμηλιακός θησαυρός.

Τα αγιομετεωρίτικα μοναστήρια, πάνω στους γιγάντιους και επιβλητικούς βράχους τους, φορτωμένα με τις μνήμες του πολυτάραχου αλλά και ένδοξου βυζαντινού και νεώτερου παρελθόντος τους, υπό την εμπνευσμένη πνευματική καθοδήγηση και επιστασία του Σεβασμιότατου Ιεράρχη, Μητροπολίτη Σταγών και Μετεώρων Κυρίου Σεραφείμ και των άξιων καθηγουμένων και γεροντισσών, προσφέρονται ως ιδανικά καταφύγια ψυχικής ξεκούρασης και ανάταξης στο πιστό Χριστιανό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημητρίου Σοφιανού: Μετέωρα «Οδοιπορικό».
- www.kalampaka.com: Οδηγός για τη Καλαμπάκα και τα Μετέωρα.
- www.trekearth.com/gallery/Meteora: Φωτογραφίες.

